

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
геріатричного стаціонару Запорізького міського територіального
центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)

24.11.2025

м. Запоріжжя, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.11.2025 групою НПМ здійснено відвідування геріатричного стаціонару Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) (далі – стаціонар, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Короткова Юлія Леонідівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Бульба Аліна Володимирівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Бізденежний Сергій Романович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Миколи Корищенка, 28А, м. Запоріжжя, Запорізька обл., 69068.

Директор Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) – Боренос Марина Геннадіївна.

Завідувач стаціонару – посада вакантна.

Відповідно до Положення, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 05.03.2025 № 44, стаціонар є структурним підрозділом Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та створений з метою надання соціальних послуг в умовах тимчасового перебування 25 особам, які частково втратили здатність до самообслуговування, але за умови надання необхідної допомоги можуть проживати самостійно відповідно до медичного висновку.

Стаціонар забезпечує надання соціальних послуг із соціальної адаптації та підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю за рахунок коштів місцевого бюджету, коштів отримувачів соціальних послуг або коштів третіх осіб.

На день відвідування у закладі перебувало 15 осіб (10 жінок та 5 чоловіків). Серед загальної кількості підопічних 5 осіб є особами з інвалідністю (4 жінки та 1 чоловік). Крім того, 7 підопічних закладу мають статус внутрішньо переміщених осіб. Усі підопічні закладу дієздатні особи.

Протягом 2024-2025 років випадків смерті підопічних у закладі не встановлено.

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22.11.2018 № 2162, заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальностями: організація і управління охороною здоров'я,

терапія, фізіотерапія; за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

Штатна чисельність працівників закладу складає 35,25 штатних одиниць, з яких: завідувач геріатричного стаціонару – 1,0 шт. од; соціальний працівник без категорії – 1,0 шт. од; соціальний робітник – 6,0 шт. од; психолог без категорії – 1,0 шт. од; фахівець з фізичної реабілітації без категорії – 1,0 шт. од; фахівець із соціальної роботи II кваліфікаційної категорії – 1,0 шт. од; завідувач господарством – 1,0 шт. од., сестра медична старша вищої кваліфікаційної категорії – 1,0 шт. од., сестра медична вищої кваліфікаційної категорії – 4,0 шт. од., сестра медична II кваліфікаційної категорії – 0,75 шт. од., сестра медична з фізіотерапії I кваліфікаційної категорії – 0,5 шт. од., сестра медична з масажу II кваліфікаційної категорії – 0,5 шт. од., кухар 4 кваліфікаційного розряду – 2 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка-ванниця) – 0,5 шт. од.; сестра-господиня – 0,5 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка-прибиральниця) – 1,0 шт. од.; кухонний робітник – 2,0 шт. од. та інші працівники.

Первинну медичну допомогу підопічні закладу отримують відповідно до декларацій про вибір лікаря.

Соціальні послуги надається підопічним на підставі укладених договорів про надання соціальних послуг.

У 2024 році фінансування закладу становило 6 808 300,53 грн, також було отримано благодійної допомоги на суму 104 936,00 грн. У 2025 році, станом на дату відвідування, обсяг фінансування склав 6 265 761,16 грн, а сума отриманої благодійної допомоги – 97 216,42 грн.

Підопічні забезпечуються чотириразовим харчуванням згідно з установленими нормами та з урахуванням віку і стану здоров'я. Вартість харчування на одного підопічного на день становить 138,06 грн.

Стаціонар розташований у двоповерховій будівлі (фото 1, 2). Територія закладу огорожена та доглянута. Для забезпечення комфортного перебування підопічних на свіжому повітрі облаштовано криті альтанки, а також встановлено вуличні тренажери, які використовуються для організації активного дозвілля та підтримання фізичної активності підопічних.

Для проживання підопічних у закладі передбачено 18 житлових кімнат, оснащених необхідними меблями (фото 3, 4). Підопічні забезпечені м'яким і твердим інвентарем у достатній кількості. Вікна закладу не заграбовані, наявні схеми евакуації на кожному поверсі.

Окрім житлових приміщень, у закладі функціонують кімната відпочинку, кабінет лікувально фізичної культури, фізіотерапевтичний та процедурний кабінети, комп'ютерний клас, бібліотека, їдальня, ізолятор тощо (фото 5, 6, 7, 8).

У закладі наявні генератори, що дозволяють забезпечити належне функціонування стаціонару в разі відключення електроенергії.

Під час відвідування було проведено конфіденційне спілкування з 10 підопічними та 5 працівниками закладу. У стаціонарі спостерігається доброзичлива та спокійна атмосфера, підопічні відкрито та охоче спілкувалися з членами групи

НПМ. Скарг з боку підопічних щодо жорстокого поводження, якості догляду чи умов проживання не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування закладу групою НПМ здійснено 09.10.2024, за результатами якого виявлено порушення прав на:

захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

життя та безпеку;

достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло;

повагу до приватного і сімейного життя;

доступність для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

1. Запорізькій міській раді забезпечити:

контроль за дотриманням прав підопічних;

вжиття невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

облаштування на території закладу укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

розгляд питання щодо обладнання будівлі закладу ліфтом або підйомником.

2. Закладу забезпечити:

включення до посадових інструкцій персоналу пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

дотримання правил товарного сусідства продуктів харчування;

встановлення у житлових кімнатах кнопок виклику персоналу;

відбирання та належне зберігання добових проб з приготовлених страв;

дотримання права на приватність, зокрема облаштувати кімнати закладу ширмами;

персоналізацію постільної білизни та іншого м'якого інвентарю;

облаштування будівлі закладу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

У ході відвідування 24.11.2025 встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані частково, а саме:

до посадових інструкцій працівників внесено застереження щодо заборони катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання;

у житлових кімнатах встановлено кнопки виклику персоналу, що забезпечують оперативне реагування та надання допомоги (фото 9);

працівниками харчоблоку забезпечується обов'язкове відбирання добових проб готових страв (фото 10);

у кімнатах, де проживають двос та більше осіб, встановлено ширми для забезпечення приватності (фото 11);
персоналізовано постільну білизну та інший м'який інвентар.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та Вимогам, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, здійснення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, визначення критеріїв неможливості подальшого утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, оформлення документів, що підтверджують таку неможливість».

У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

2. У холодильнику харчоблоку встановлено порушення правил товарного сусідства продуктів харчування, що може призвести до перехресного забруднення продуктів харчування та втрати їх якості. Також деякі продукти в холодильниках зберігаються без маркування (фото 12, 13).

Зазначені порушення усунені в процесі підготовки звіту.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

3. Не всі приміщення закладу у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, які належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», а саме:

у закладі відсутні ліфти або підйомники, що перешкоджає організації прогулянок для маломобільних підопічних, які проживають на другому поверсі (фото 14);

у коридорах житлових корпусів відсутні горизонтальні поручні з обох боків для полегшення пересування малорухливим особам (фото 15);

не всі санітарно-гігієнічні кімнати закладу обладнано поручнями або іншими пристосуваннями (фото 16);

душові кабінки обладнані високими порогами, що створює перешкоди підопічним у здійсненні гігієнічних процедур (фото 17).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Запорізькій міській раді забезпечити:

контроль за дотриманням прав підопічних;

вжиття невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

облаштування на території закладу укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

розгляд питання щодо обладнання будівлі закладу ліфтом або підйомником.

2. Геріатричному стаціонару Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) забезпечити:

вжиття вичерпних заходів, у межах компетенції, щодо усунення зазначених порушень та причин їх виникнення;

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

облаштування будівлі закладу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Додатки: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст Відділу сприяння

роботі регіональних представництв

Секретаріату Уповноваженого Верховної

Ради України з прав людини

Юлія КОРОТКОВА

Фотоматеріали:

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

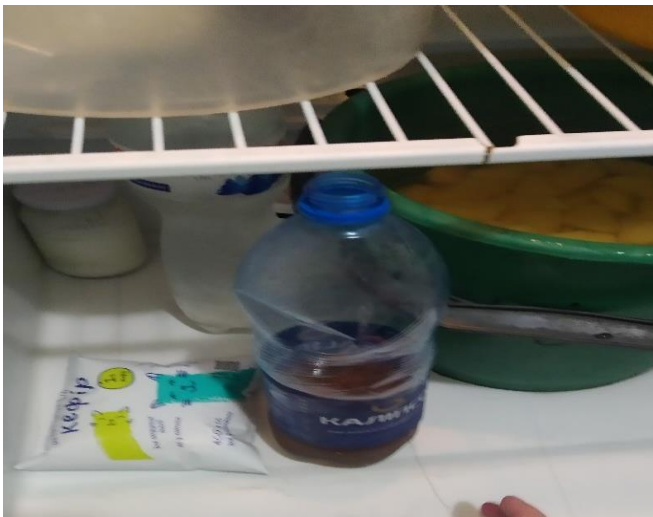
Фото 11

Фото 12

Φoto 13

Φoto 14

Φoto 15

Φoto 16

Φoto 17

